N°. 521.

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . f 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . » 5.50.

ZATURDAG 27 JANUARIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. M. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet. Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegelregt daaronder begrepen.

Wijziging der Postwet.

I.

Onder de rijke en vruchtdragende erfenis, door het vorige Ministerie op het gebied van politieke wetgeving, van algemeen bestuur en van finantiën achtergelaten, bekleedt ook eene voorname plaats de wet van 12 April 1850 (*Stbl.* no. 15), waarbij, al wat tot de briefposterij betrekking heeft, overeenkomstig de eischen des tijds en in verband tot de verbeterde middelen van gemeenschap, veranderd en geregeld werd. Volgens art. 35 dier wet moeten hare bepalingen vóór 31 Dec. 1854 aan eene herziening worden onderworpen, opdat, na eene werking van vier jaren, kunne worden nagegaan, of de groote stap, die ten deze vóóruit is gedaan, een *goede* stap is geweest; of de uitkomst de verwachting heeft vervuld van de voorstanders der in 1850 tot stand gebragte posthervorming; of diezelfde uitkomst regt geeft, om op nieuw een stap verder te doen.

De tegenwoordige Regering heeft de bepaling van art. 35 in dien zin opgevat, dat vóór 31 Dec. 1854 een *ontwerp* tot herziening der wet van 12 April 1850 moet worden ingediend, en dien ten gevolge kwam bij de Tweede Kamer, bij Koninklijke boodschap van 19 Dec. jl., een ontwerp in, waarbij onderscheidene wijzigingen worden voorgesteld, waarvan het nut en de behoefte, volgens de meening der Regering, door eene werking van vier jaren en de sedert verkregen uitkomsten gebleken zijn.

Men kan kwalijk zich een onderwerp voorstellen, dat meer en meer regtstreeksch de *algemeene belangen* raakt, dan de regeling der briefposterijen. Alle standen hebben er belang bij, van den millioenair tot den in garnizoen liggenden soldaat; alle binnenlandsche en internationale betrekkingen staan daarmede in verband: het is de groote en algemeene vervoerder van de menschelijke gedachte, het middel waardoor de afstand minder merkbaar wordt en in de afwezigheid wordt te gemoet gekomen. Elke verbetering, die dat groote middel van gemeenschap, derhalve, kan ondergaan, verdient de algemeene belangstelling; en 't is uit dien hoofde, dat wij met naauwgezetheid en veel aandacht én de werking der bestaande postwet nagegaan, èn de wijzigingen overwogen hebben, die thans door de Regering in die wet zijn voorgedragen.

De loop van ons onderzoek leidt ons, als van zelf, om 't geen wij tot uitkomst daarvan verkregen, te splitsen in drie onderdeelen, namelijk in een onderzoek:

van de uitkomsten, tot dusver van de wet van 12 April 1850 verkregen;

van de wijzigingen, die door de Regering worden voorgesteld;

van hetgeen wij bovendien zouden wenschen, dat in die wijzigingen alsnog werd opgenomen.

Wat *het eerste punt* betreft: gaarne kennen wij den Minister van Finantien den lof toe, dat hij, door overlegging van verschillende staten, de vertegenwoordiging en het publiek ruimschoots in staat heeft gesteld om, uit onderscheidene oogpunten, de uitkomsten der wet van 1850 na te gaan en te beoordeelen. Wij hebben met genoegen gezien, dat het werk, door den heer VAN BOSSE met even veel doorzigt als met de hem eigen energie aangevangen, dat de gestadige opneming en vergelijking der werking van de briefposten-wet, waarvan de resultaten door dien Minister jaarlijks bij de aanbieding der Rijksbegrootingen werden medegedeeld, onafgebroken zijn voortgezet: zoo dat we, ten aanzien van menig punt, het gaarne de Regering kunnen toegeven: »dat in geen ander »land, zoo veel men weet, de opneming en ver»gelijking met zoo veel naauwkeurigheid en uitvoerig»heid plaats vinden, als op onze postkantoren." Gaat men na, dat de laatste maatregel, betrekkelijk die statistiek voorgeschreven, dagteekent van 1 Januarij 1854, dan mag men, bij den regtmatigen lof, die aan den tegenwoordigen Minister van Finantiën toekomt voor 't geen hij, ter beoordeeling der voorgedragen wijzigingen, heeft publiek gemaakt, niet vergeten, dat hier de vruchten geplukt worden van een werk, van den grond af door het vorige Ministerie, onder den meer bijzonderen ijver van den heer VAN BOSSE, gesticht.

Een vlugtig overzigt van 't geen ons de overgelegde staten leert, zal ons een helder denkbeeld geven van de werking der Postwet.

Gaat men het getal der *portbetalende* brieven na, die over het tijdvak van 1 Mei 1850 (zijnde vier maanden *vóór* de invoering der postwet) tot ult. Augustus 1854 met de post zijn verzonden, dan verkrijgt men de volgende uitkomsten. In de acht *laatste* maanden van 1850 werden verzonden 3,915,564; in 1851, 8,522,786; in 1852, 9,664,141; in 1853, 10,542,085, en in de acht *eerste* maanden van 1854, 7,377,742 (gelijkstaande p. m. met 11,066,603 over het *geheele* jaar) *binnenlandsche* brieven. De vermeerdering, ten aanzien der *buitenlandsche* brieven waargenomen, wordt in de volgende cijfers uitgedrukt. In de acht *laatste* maanden van 1850 werden van *die* soort verzonden: 1,413.344 stuks; in 1851, 2,268,459; in 1852, 2,644,269; in 1853, 2,807,768, en in de acht *eerste* maanden van 1854, 1,976,878 (gelijkstaande p. m. met 2,965,317 over het *geheele* jaar). Neemt men de acht laatste maanden tot grondslag, dan staat het getal der buitenlandsche brieven tot dat van de binnenlandsche als ongeveer 21 tot 79, of, met andere woorden, dat de eerste soort ruim $\frac{1}{5}$ van het geheel uitmaakt.

Treedt men in meerdere bijzonderheden: men ontwaart, dat wanneer het brievenvervoer van vier tot vier maanden wordt vergeleken, het *binnenlandsche* vervoer sedert Mei 1850 van 100 tot 263 procent gestegen is, en het *buitenlandsche* van 100 tot 145. Met andere woorden: dat terwijl gedurende de vier maanden voorafgaande aan de invoering der postwet 1,424,857 *binnenlandsche* en 695,859 *buitenlandsche* brieven verzonden werden: het getal der eersten, van Mei—Augustus 1854, was geklommen tot 3,749,583 en van de laatsten tot 1,014,562 stuks.

De verdeeling van die cijfers in *gefrankeerde* en *ongefrankeerde* brieven doet zien, dat de neiging tot frankering verre is van in gelijke mate te zijn toegenomen als het gebruik, dat van de post sedert Augustus 1850 is gemaakt. Terwijl toch, wat de *binnenlandsche* brieven betreft, van Mei—Augustus 1850, 1,231,821 stuks *ongefrankeerd* en 193,036 *gefrankeerd* werden, ziet men dat van Mei—Augustus 1854, 3,253,322 *ongefrankeerd* en 496,261 *gefrankeerd* werden verzonden. Wat de *buitenlandsche* brieven aangaat is de verhouding eenigzins gunstiger. Tegenover 586,567 stuks *ongefrankeerde* en 109,292 *gefrankeerde* gedurende Mei-Augustus 1850, staan 832,731 *ongefrankeerde* en 181,831 *gefrankeerde* over het tijdvak van Mei-Augustus 1854. De verhouding van het aantal der gefrankeerde tot dat der ongefrankeerde brieven is, derhalve, bij de binnenlandsche soort als 13 tot 87 en bij de buitenlandsche als ongeveer 18 tot 82; of, met andere woorden, dat van de binnenlandsche brieven 13 en van de buitenlandsche nagenoeg 18 op elk honderdtal gefrankeerd worden. Bij de binnenlandsche briefwisseling doet zich dus deze merkwaardige omstandigheid voor, dat het getal der ongefrankeerde brieven met 8 procent *meer* is vooruitgegaan, dan dat van de gefrankeerde. Immers blijkt het, dat terwijl bijv. over de maanden Mei—Augustus 1854 het gezamentlijk getal binnenlandsche brieven sedert 1 Sept. 1850, met 163 procent is vooruitgegaan, de vermeerdering over datzelfde tijdvak op de ongefrankeerde brieven alleen 165 procent, maar daarentegen, op de gefrankeerde brieven, afzonderlijk genomen, slechts 157 procent bedragen heeft.

Bij de bestaande Postwet zijn, gelijk men weet, aangenomen de porto's van 5, 10, 15 cents en van daarboven voor zwaarder wegende brieven. Eene ontleding van het getal verzonden brieven, naar het porto dat zij betaalden, geeft de volgende uitkomsten: Van 1 Sept. tot 31 Dec. 1850 — de vier *eerste* maanden na de invoering der postwet — werden verzonden à 5 cents 838,873; à 10 c. 1,223,204; à 15 c. 348,205; boven 15 c. 80,425 stuks. Van 1 Jan. tot 30 April 1854, à 5 c. 1,406,484; à 10 c. 1,662,969; à 15 c. 471,375; boven 15 c. 68,331 stuks. Vergelijkt men die beide tijdvakken onderling, dan ziet men, dat op elke 100 brieven geweest zijn over Sept.—Dec. 1850, à 5 c. 34, à 10 c. 49, à 15 c. 14, boven 15 c. 3 stuks; over Jan.—April 1854, à 5 c. 39, à 10 c. 46, à 15 c. 13, boven de 15 c. 2 stuks. Bij vergelijking alzoo tusschen het tijdvak van Sept. tot Dec. 1850 tot dat van Jan. tot April 1854 bevindt men, dat de *vermeerdering* is geweest op de brieven à 5 c. 47 procent; à 10 c. 26 procent; à 15 c. 26 procent; boven de 15 c. 7 procent, en op *alle* brieven 31 procent. Uit deze ontleding blijkt derhalve, dat het getal der brieven van 5 c., dat is van die, welke binnen den afstand van 30 mijlen verzonden worden, *meer* is toegenomen dan dat van de brieven over een grooteren afstand. De Regering schrijft deze omstandigheid toe: »het meest »aan de genomen maatregelen tot verbetering der »middelen van gemeenschap door de post op het plat»teland en tusschen de in elkanders nabijheid gelegene »plaatsen."

Voorts heeft de Regering een staat overgelegd van het getal binnenlandsche brieven naar derzelver *gewigt*, volgens den maatstaf vastgesteld bij art. 7 der Postwet. Daaruit blijkt, o. a., dat het getal brieven met *enkel* port over Jan. tot April 1851 beliep 2,602,607 en over Mei — Augs. 1854 3,639,803 stuks; en dat van dubbele en hooger port betaalden, van Jan. — April 1851 102,452 stuks en van Mei — Augs. 1854, 109,780 stuks. In het tijdvak 1851 waren alzoo de brieven met dubbele port en hooger 3^{787} van 't geheel, en in 1854 2^{918} van 't geheel.

Eindelijk leert een staat betrekkelijk het *buitenlandsche* brieven-vervoer, dat de *vermeerdering* voor België beloopt 9 percent, voor Duitschland 3, voor Engeland 12, voor Frankrijk $4\frac{1}{2}$ en voor de land-mail en zeebrieven 7 procent.

Dit korte overzigt van de gelukkige uitkomsten der bestaande postwet zal, vleijen wij ons, ieder met de Regering doen instemmen, wanneer zij: »ofschoon »gaarne erkennende, dat de bestaande inrigting nog »voor verbetering vatbaar is, en dat zij dus niet kan »gezegd worden hare taak te hebben volbragt," nogtans »de zaak niet overdrijft door aan te merken, »*dat de werking der postwet in zeer vele opzigten de* »*verwachting overtroffen heeft.*"

Hoe voldoende de geleverde statistiek ook zij: wij hebben er nogtans twee leemten in ontdekt en maken daarop opmerkzaam, in de hoop, dat de Regering alsnog bereid zal zijn, die aan te vullen.

Vooreerst, missen wij alle bijzonderheden, die betrekking hebben tot de uitbreiding, aan de postdienst zelve, sedert de invoering der wet van 1850, gegeven. Het zou zeer belangrijk zijn te vernemen, *in hoe ver en op welke punten* het postnet over het land vertakt, verbeterd en uitgebreid werd; zoo ook, *van welke middelen* men zich bedient, en langs welke rayons, om het brievenvervoer te bespoedigen. Eene vergelijking van den thans bestaanden toestand, met hetgeen vóór 1850 bestond, zou interessant zijn en bovendien dat nut hebben, dat men gemakkelijk zou kunnen overzien, in hoeverre en op welke punten, ook in dit opzigt, verbeteringen waren aan te brengen.

Ten tweede vinden wij nergens eenige bijzonderheid omtrent de zoogenaamde *rebuten*. Slechts als ter loops wordt er in de Memorie van Toelichting van gewaagd, dat over het jaar 1852 81,395 brieven van verschillende hoofde onbesteld gebleven waren. Wij meenen, dat alsnog, ten aanzien van *dit* punt, de volgende vragen behoorden te worden beantwoord. Hoe vele brieven werden *elk jaar* niet besteld? Hoe velen waren daarvan gefrankeerd; hoe velen ongefrankeerd? Hoe velen waren verkeerd geaddresseerd? Van hoe velen waren de adressen onleesbaar? Hoe velen bleven onaf-

gehaald liggen? Van hoe velen waren de geaddresseerden niet te vinden? Zijn de onbestelde brieven al of niet geopend? Hoe veel geldswaarde hielden ze in? Hoe vele brieven zijn, met den inhoud, *na* de opening, aan de afzenders kunnen terugbezorgd worden? Wat is, met hetgeen *niet* teregt gebragt *kon* worden, ten laatste geschied? Wij geven het in overwegingen of de geleverde statistiek door de beantwoording der vragen niet behoorde aangevuld te worden.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Weder vertraging in de aankomst der posten, zoodat wij slechts kunnen mededeelen berigten ontleend aan de couranten, welke wij gister laat ontvingen.

Reeds gister hebben wij medegedeeld, dat er omtrent het oorlogstooneel niets belangrijks is mede te deelen. De aandacht is thans geheel gevestigd op het diplomatisch terrein, en hoofdzakelijk op hetgeen te Frankfort zal plaats hebben. Wij zullen, zoo kort mogelijk, de quaestie mededeelen of hever in herinnering brengen.

Bij eene nota van 29 December heeft het Kabinet van Weenen aan dat van Berlijn gevraagd het mobiliseren van 20,000 man, die Pruissen aan de grenzen van Polen zou vereenigen, zoo Oostenrijk door Russische strijdkrachten mogt worden bedreigd, en zulks overeenkomstig hetgeen waartoe Pruissen zich verbonden heeft bij de conventie van 20 April en het additionnele artikel dier overeenkomst. Het Oostenrijksche gouvernement vroeg te gelijker tijd het mobiel verklaren van de helft der bonds-contingenten.

Pruissen heeft door eene weigering geantwoord, en in eene nota van 5 Januarij heeft het kabinet van Berlijn volgehouden, dat het bij de conventie van 20 April voorziene geval niet daar was, en dat er geen vrees bestaat voor een aanval van Oostenrijk door Rusland; dat er dus noch voor haar noch voor de overige Staten van den bond reden bestond om de contingenten mobiel te verklaren.

De Oostenrijksche regering beaamt dit geenszins. Zij houdt vol, dat het geval van gevaar daar is; zij blijft dus op haar verzoek tot mobiel-verklaring aandringen.

Graaf Buol rigtte zich tot de andere leden van den bond om ter hunner kennisse te brengen, dat het verzoek tot mobiel-verklaring van de bonds-contingenten voor den rijksdag zou worden gebragt en dat deze zich daarover zal hebben te verklaren. De depêche van den graaf Buol aan de vertegenwoordigers van Oostenrijk bij de verschillende Duitsche Hoven is thans bekend.

De scheuring tusschen de twee groote Duitsche mogendheden is thans stellig: men zal zich te Frankfort voor een van beide hebben te verklaren. Iedere staat, welke zich aan de zijde van Oostenrijk schaart moet dit verklaren, en in het mobiliseren van het bonds-contingent toestemmen en zoo ook moet elke staat, die met Pruissen overeenstemt het mobiel verklaren weigeren.

De nieuwe depêche van het kabinet van Weenen is van den 19 Januarij; er zijn dus sedert dien tijd zeven dagen verloopen, en daar de zaak van dringenden aard is, zal de verlangde beslissing zich niet lang kunnen laten wachten. Het is waarschijnlijk, dat de Rijksdag binnen kort zal bijeenkomen, om de mededeelingen, welke zijn president, de heer Prokesch, minister van Oostenrijk, moet doen, te vernemen. De heer Bismark, minister van Pruissen te Frankfort, heeft Maandag jl. Berlijn verlaten om zich naar zijn post te begeven.

De toestand is voorzeker zeer hagchelijk; te meer daar het kabinet van Weenen in zijn antwoord aan Pruissen te kennen geeft, dat het niet uit het veld geslagen zal zijn door eene ongunstige beschikking ten zijnen aanzien van den rijksdag. In dit geval zal Oostenrijk gebruik maken van de bevoegdheid bij art. 42 van de constituerende acte van den bond haar verleend, zoodat zij alsdan afzonderlijke verbindtenissen tot mobiel-verklaring zal aangaan met de Duitsche staten, die dezelfde meening zijn toegedaan.

Dit zou, gelijk wij opmerkten, tot onvermijdelijk gevolg hebben, eene scheuring in den boezem van den bond; want het geldt hier maatregelen in geval van oorlog te nemen. Hieruit is ligtelijk op te maken, dat men in Duitschland deswege beangstigd moet zijn. Niettemin meent men, dat Pruissen, hoezeer voornemens om zijne weigering op den rijksdag vol te houden, echter de bedoeling niet heeft, om dien wederstand zoo ver uit te strekken, dat daardoor eene scheuring zou ontstaan, met andere woorden: men houdt het er voor, dat zoo de meerderheid zich te Frankfort voor het verzoek van Oostenrijk verklaart, Pruissen zich alsdan aan de beslissing der meerderheid onderwerpen en alzoo mobiliseren zal, niet het contingent, waarvan het additionnele artikel van 20 April spreekt (200,000 man); maar haar bonds-contingent (80,000 man).

Het Oostenrijksche gouvernement dringt op de mobiel-verklaring aan van minstens de helft der contingenten; maar het blijkt duidelijk uit den tekst der depêche van 10 Januarij, dat het toch het oog gevestigd heeft op de mobiel-verklaring van al de contingenten.

De Rijksdag zal ook — zoo tot het mobiel-verklaren wordt besloten — een bonds-opperbevelhebber moeten benoemen; het is te onderstellen, dat de Keizer van Oostenrijk met dit opperbevelhebbersschap der Duitsche strijdkrachten zal worden bekleed.

Wij kunnen dus met alle regt zeggen, dat de aandacht thans hoofdzakelijk op Frankfort gevestigd is.

In de zitting van het Lagerhuis van gisteren, werd kennis gegeven, dat Lord John Russell zijne demissie had ingediend en dat die door de Koningin was aangenomen. De lord zou heden daaromtrent nadere verklaringen doen.

Lord Palmerston verzocht daarop, dat het Huis tot den volgenden dag zou uiteengaan.

De Ministers wenschten, dat de zaak van den oorlog grondig onderzocht zou worden.

In verband daarmede behoorde ook de motie van den heer Roebuck tot den volgenden dag te worden uitgesteld.

De zitting werd daarop onmiddellijk opgeheven en tot heden verdagd.

In het Hoogerhuis hebben op dit oogenblik verklaringen plaats.

Onder de Zwitsersche officieren van allen rang, tot welke de Fransche Regering zich direct of indirect gewend heeft, om dienst te nemen in de nieuwe kaders, die Frankrijk oprigt en welke uit vreemdelingen zal bestaan, noemt men o. a. de kolonels Frank en Hauzer, den kommandant Kistler en den kapitein Mauser, welke vier officieren allen tot het kanton Bern behooren; den majoor Borgeaud, chef der instructie van de militie in het kanton Waadland, den luitenant der artillerie de Vallière van Lauzanne, die reeds in 1852 in Afrika, als vrijwilliger heeft gediend en den kapitein Hartmann, van Freiburg. Zooals men weet zal de kolonel Ochsenbein het bevel voeren.

De *Moniteur* behelst het berigt, dat de Fransche en Engelsche admiraals besloten hebben, dat voor de verschillende havens van de Zwarte Zee in de maand Februarij genoegzame strijdkrachten gestationneerd zullen wezen, om de blokkade effectief te doen zijn.

Uit Marseille wordt onder dagteekening van 25 Januarij gemeld:

De hertog van Cambridge, de admiraal Dundas en de heer Forth Rouen zijn aan boord van de *Clyde* hier aangekomen.

Gisteren is het 13de bataillon alhier scheep gegaan.

Uit Konstantinopel zijn de berigten van den 15den en uit de Krim van 12 dezer.

Er viel veel sneeuw. De batterijen met de mortieren hadden het vuur geopend.

Voor de Gricksche schepen zijn alle belemmeringen opgeheven.

Een aantal Fransche schepen zijn naar Frankrijk vertrokken, om ladingen in te nemen.

Prins Napoleon bevond zich den 18den te Athene.

Uit Bucharest wordt dd. 24 Januarij gemeld:

De kruisers der geallieerden hebben embargo gelegd op verscheidene schepen, die levensbehoeften en ammunitie voor het Russische leger aan boord hadden.

In Hanover is de wet op de drukpers bekend gemaakt.

De Pruissische regering heeft aan de tweede kamer een verslag ingediend, nopens de aanwending van een gedeelte van het crediet toegestaan ten bedrage van 30 millioen thalers. Daarvan zijn 4,135,74 th. gebruikt op het einde van het vorige jaar, om de 38 regementen kavallerie op voet van oorlog te brengen; het effectief is vermeerderd met 4,700 paarden, zijnde het gebragt van 22,000 op 26,700, de negen regementen artillerie, die 792 stukken geschut tellen, zijn alreeds op voet van oorlog gebragt; de recruten zijn reeds in de maand October ll. opgeroepen, in plaats van in het aanstaande voorjaar: de artilleristen en pionniers, die hunnen diensttijd volbragt hebben zijn als reserve onder de wapenen gebleven. Negen nieuwe batterijen, die te zamen 72 stukken geschut tellen zijn georganiseerd; de versterkingen op de grenzen zijn gewapend en eene som van 174,000 th. is besteed tot het gieten van geschut voor 25 en 50 ponders.

Men wil weten, dat bij de Spaansche Cortes verscheidene amendementen zullen worden ingediend op die artikelen in de ontworpen constitutie, welke op de eeredienst betrekking hebben.

Uit Triest (29 Jan.) wordt het volgende gemeld:

Uit de heden aangekomen Indische brieven blijkt, dat de handel in Indie in gedrukte stemming verkeerde, het geld schaarsch en de markten laag waren.

In China hebben de Keizerlijke troepen twee steden op de opstandelingen heroverd. De stad Canton bevindt zich in zeer hedroevenden toestand. Alle handel was daar gestaakt.

Te Shanghaï hebben de thee-prijzen eene daling ondergaan.

De zijde-veilingen worden druk voortgezet.

FRANSCHE POST.

Prins Napoleon zou den 11den Januarij naar Frankrijk ingescheept zijn. Men houdt het er voor, dat het de keizer zelf is, die hem heeft doen terugroepen. Zijne gezondheid was nog niet geheel hersteld; volgens het oordeel van den inspecteur Michel Lévy, zou het klimaat van de Krim zeer ongunstig voor den prins zijn. Overigens gelooft men, dat politieke bijoogmerken niet vreemd zouden zijn aan de beslissing des keizers ten opzigte van zijn neef. Er worden groote oorlogstoerustingen aangekondigd, die tegen het voorjaar zouden plaats hebben; wat daarvan ook zijn moge, prins Napoleon keert na den hertog van Cambridge terug; hij heeft negen maanden in het Oosten doorgebragt; hij heeft zijn deel gehad aan de operatien in de Dobrutscha, aan de Alma en bij Inkermann, en gaarne had hij, voorzeker, na eene nieuwe overwinning, in Frankrijk teruggekeerd.

— De ridder Guermon Bohn, historieschilder, is door den koning van Wurtemburg benoemd tot commissaris ter algemeene tentoonstelling te Parijs.

— Den 21sten dezer deed zich in de omstreken van Marseille een hevigen storm gevoelen.

SPAANSCHE POST.

De eerste stap van de nationale garde heeft niet die uitkomst opgeleverd, welke eenige der raddraaijers zich daarvan voorspelden. De hertog der overwinning heeft de zoogenaamde vertegenwoordigers der openbare meening op eene beleefde wijze ontvangen, maar hij toonde zich volstrekt niet genegen, om het oor te leenen aan hunne hervormingsplannen.

«Het is er verre van, dat ik mij zou hebben te beklagen over de medewerking mijner ambtgenooten; ik reken integendeel op hunnen goeden raad, hunne eerlijkheid en warme vaderlandsliefde, om de vrijheid te doen zegevieren, welke sedert de Julij-omwenteling in de plaats der willekeur is getreden.»

Zie daar het even waardig, als veelbeteekenende antwoord van den president van den Ministerraad aan de bevelhebbers der militie: een antwoord, dat alle nadere uitlegging overbodig maakt.

De hertog der overwinning heeft de officieren van lageren rang nog in geen gehoor ontvangen; zij zullen zich bepalen bij het indienen van een adres aan den president van den raad. Het zal echter tot geen uitkomst leiden.

Het is te vergeefs, dat zich een kabaal tegen den maarschalk O'Donnel vormt. De hertog der overwinning zeide eergister avond in eene vergadering van eenige vrienden, dat hij wel wist, dat de minister van oorlog vijanden heeft; maar dat hij tevens de beweegredenen kende, waardoor zij gedreven worden; dat die mannen den maarschalk door alle middelen op een gevaarlijken weg zochten te brengen, dien hij niet wilde betreden en dat hij den maarschalk O'Donnell zoo niet als onmisbaar (niemand op aarde is onmisbaar) dan toch als noodig voor het tegenwoordig kabinet beschouwde. Eergister avond ten 11 ure werd er nog een kabinetsraad gehouden.

De woelingen der carlisten zijn slechts eene ondergeschikte zaak.

Men spreekt veel van een manifest van Montemolin, waarbij hij al zijne landgenooten te wapen zou roepen. Is dit manifest echt? Dit is nog niet met juistheid te zeggen.

Europa zal verbaasd zijn bij het vernemen der menigvuldige zamenzweringen ondernomen door mannen, die vaderlandsliefde in hun schild voeren.

BELGISCHE POST.

Wij hebben in de laatste dagen telkens een kort verslag gegeven van den verschrikkelijken brand, waardoor de Brusselsche schouwburg is vernield. Zeer ter loops is echter gesproken geworden van de geleidene verliezen. Dit punt vereischt thans de algemeene aandacht. Zoo vernemt men, dat onderscheidene dames tot het koor behoorende, hare geheele garderobe verloren hebben. Is dit niet een wezenlijk verlies, zoo men de slagtoffers van den brand geene ondersteuning verleent? Verscheidene instrumenten van hoogen prijs zijn door de vlammen vernield, en die instrumenten waren de broodwinning van den kunstenaar; wat blijft hem over zoo hij geene andere in de plaats kan koopen? Wij wijzen hier o. a. op eene harpist, de steun eener ongelukkige weduwe, wier harp eene waarde van ongeveer 3,000 fr. had. Kan zij er wel aan denken om weder een zoodanigen aankoop te doen? De heer Monnier, regisseur, die het buffet bij de bals had aangenomen, verliest 4,000 francs aan wijnen, die in de kollijkamer waren. De heer Samijn ongeveer 10,000 francs aan balkleedingen, en de heer Faignant al de costumes van zijn magazijn. Maar de naamlijst zou zonder einde zijn, indien wij onzen lezers wilde opgeven, al wie door deze ramp schade geleden hebben.

De gemeenteraad zal beraadslagen over de middelen, om hen, die door den brand van hunne middelen van bestaan beroofd zijn, eenige ondersteuning en bijstand te verleenen.

De koning van Sardinie, Victor Emmanuel, is slag op slag getroffen geworden door twee verliezen beide even droevig. Den 12 Januarij stierf te Turin na eene kortstondige ziekte, de koningin Marie Therese zijne moeder, weduwe van koning Karel Albert, en acht dagen daarna, zijne vrouw die hem pas een zoon had geschonken.

De koningin Maria Therese en de koningin Adelaïde waren beide aarts-hertoginnen van Oostenrijk. Maria Therese was de dochter van Ferdinand III, prins van Hongarije en Bohemen, die in 1790 groot-hertog van Toscane werd, toen zijn vader, de groot-hertog Leopold, diens broeder Jozeph II, keizer van Duitschland, opvolgde. De koningin Maria Antoinette van Frankrijk was de zuster der beide keizers Joseph II en Leopold II; bijgevolg was de groot-hertog van Toscane, Ferdinand III, zijn neef en koningin Maria Therese van Sardinie zijne achter-nicht. Ferdinand III was de tweede zoon van keizer Leopold; de oudste die den naam van Frans droeg werd in 1792 na den dood zijns vaders keizer van Duitschland. De keizerin Maria Louise van Frankrijk was de dochter van keizer Frans en de volle nicht van de koningin weduwe van Sardinie.

De koningin Maria Adelaïde, de echtgenoot des konings, was de dochter van een anderen aarts-hertog van Oostenrijk met name Reinier, die vele jaren met even veel wijsheid als gematigdheid het Lombardisch-Venetiaansch koningrijk, waarvan hij onder-koning was, heeft geregeerd. De koningin Maria Adelaïde was dus de volle nicht van koningin Maria Therese vóór dat zij later hare schoondochter werd. Zij werd geboren den 3 Junij 1822 en had dus den vollen ouderdom van 33 jaren nog niet bereikt. In 1842 huwde zij met Victor Emmanuel, toen prins van Piemont. Zes kinderen, vijf prinsen en een prinses zijn uit dat huwelijk voortgesproten.

De koningin Maria Therese, moeder der Koningin, huwde in 1817 met koning Karel Albert, terwijl hij slechts hertog van Savoije Carignan was, afstammeling van een jongen tak van het huis van Savoije en bloedverwant in verren graad van den regerenden koning Victor Emmanuel I; maar deze koning had geene kinderen. Zijn broeder Karel Felix, die na hem moest regeren had ook geene kinderen

en in 1815 had het congres van Weenen opzettelijk ten voordeele der prinsen van Savoije Carignan het eventuële regt erkend, om in alle deelen der bezittingen van de Sardinische monarchie de koninklijke linie op te volgen. De afstammelingen der koninklijke familie in de regte linie in 1831 uitgestorven zijnde, zoo werd de hertog van Savoije Carignan krachtens zijn erfelijk regt koning van Sardinie. Dit regt kon hem niet worden betwist, aangezien hij in de regte linie afstamde van Thomas Frans prins van Savoije, een der zonen van den hertog van Savoije, Karel Emmanuël, bijgenaamd de Groote.

Het uitsterven der afstammelingen der koninklijke familie in de regte linie is, inderdaad, een zonderling geschiedkundig feit. Koning Victor Amédée III, die in 1796 stierf, was vader van acht kinderen, onder welke vijf prinsen waren, waarvan drie achtereenvolgens sedert 1796 tot 1831 de kroon droegen; al deze prinsen zijn zonder mannelijke erfgenamen overleden, en dit was juist het geluk der prinsen van Carignan.

Koning Victor Amedée, vader van dat talrijk kroost, hetwelk nimmer schijnt te zullen uitsterven, had er veel werk van gemaakt, dat zijne kinderen goede echtverbindtenissen zouden aangaan. Hij vroeg de hand eener aartshertogin van Oostenrijk, voor den tweeden zijner zonen, Victor Emmanuel, hertog van Aoste, die in 1802 den troon beklom, en daar het niet mogelijk was, den jongen prins uit de koninklijke inkomsten, naauwelijks toereikende voor de verdediging en het beheer van het land, gelden aan te wijzen, zoo was Victor Amedée er op bedacht, de geestelijke goederen te nemen, door van het hof van Rome de secularisatie van eenige rijke abdijen, die geene bisschoppelijke jurisdictie hadden, te verkrijgen. Het schijnt dat deze zaak gelukte; zeker is het toch, dat het voorgestelde huwelijk in April 1789 werd voltrokken, en dat een groot gedeelte der geestelijke goederen de verlangde bestemming verkregen. Het overschot werd besteed ten behoeve der academie van wetenschappen, en de koninklijke maatschappij van landbouw te Turin; een en ander in 1783 opgerigt. Deze soort van transactien waren op dat tijdstip niet vreemd. Keizer Joseph II maakte er in zijne Oostenrijksche bezittingen gebruik van, en de aartshertog Leopold, zijn broeder, nam in 1775 daartoe zijne toevlugt; terwijl hij de regering over Toscane voerde, hetgeen tusschen hem en Paus Pius VI tot een geschil aanleiding gaf, dat echter in der minne werd geschikt.

Karel Albert, prins van Carignan, vader van den tegenwoordigen Koning van Sardinie, en echtgenoot der overledene koningin-moeder, beklom in 1831 den troon; hij verliet dien echter tengevolge zijner abdicatie na den slag bij Navarre den 23 Maart 1849. De geschiedenis van dien prins zal zich ieder herinneren. Karel Albert die met een zeldzaam verstand het instinct van zijn volk doorgrondde, had het geluk om eene lievige uiting der publieke opinie te voorkomen, door zijne onderdanen, geheel uit eigen beweging, eene grondwet te schenken, die vrijgevig, maar tevens monarchaal was. Karel Albert was opregt, en deze opregtheid bewees hem groote diensten om de crisis van 1848 door te komen. Al de onderdanen van dezen vorst hebben de nagedachtenis van hunnen eersten constitutionnelen koning in dankbare herinnering gehouden, waarvan zij de koningin Therese niet afscheiden, omdat hun bekend is, dat zij een weldadigen invloed uitoefende op de besluiten haars echtgenoots. De dood van koningin Maria Therese heeft de nagedachtenis van koning Karel Albert op nieuw in het geheugen geroepen; dit is de ware oorzaak der algemeene bedroefdheid, zoo in de hoofdstad als in de provincien.

Koningin Maria Therese wordt niet minder betreurd om hare stille deugden. Sedert den dood van haren echtgenoot, had zij haar geheel leven gewijd aan de beoefening van waarlijk christelijke deugden; zij besteedde daaraan het grootste gedeelte van haar fortuin en haren tijd. Zij gaf het in onze dagen zoo zeldzaam voorbeeld eener strenge godsvruchtt voor zich zelve; maar van toegeeflijkheid tevens voor anderen.

Naauwelijks is het graf van Koningin Maria Therese gesloten of dat van Koningin Adelaide staat geopend. Het volk neemt deel in het leed des Konings; een leed zoo veel te levendiger en te dieper, naardien het overlijden der Koningin wordt toegeschreven aan de gemoedsaandoening, welke zij ondervond toen de Koning haar de droevige mare van het overlijden zijner moeders mededeelde.

Koningin Adelaide was niet minder bemind, niet minder geacht dan Maria Therese, en het volk, dat haar beide in zijne liefde niet van elkander scheidt, vereenigt en vereenzelvigt haar ook in zijn treuren.

Binnenland.

Gravenhage, 26 Januarij.

Z. M. heeft ingewilligd het verlangen van den heer J. J. Rochussen, om te worden ontslagen van de betrekking van voorzitter der commissie belast met het afnemen van het examen van hen, die als attaché bij het Nederlandsche corps diplomatique wenschen in aanmerking te komen, en is tevens gemeld voorzitterschap opgedragen aan den heer J. C. Baud.

Z. M. heeft goedgekeurd de beroepingen van predikanten, uitgebragt door de kerkeraden der Hervormde gemeenten: van Meenwen en Hagoort, onder de classis van Heusden, op H. W. Bigeman, candidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Overijssel; van Middelburg (Nederduitsche Hervormde gemeente), onder de classis van dien naam, op J. F. L. Abresch, predik. te Alkmaar; van Lettelbert en Enumatil, onder de classis van Groningen, op D. F. Thieme, candidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Friesland.

Een paar oogenblikken vóór het afdrukken van dit nommer onzer courant ontvingen wij de buitenlandsche nieuwspapieren.

De belangrijkste tijdingen zullen wij in weinige woorden trachten zamen te vatten.

Het Fransche Ministerie zal eene verandering ondergaan. De heer Magne, minister van koophandel en openbare werken, zal zijne portefeuille verwisselen voor die van finantien.

Men spreekt, er ook van dat de heer Persigny in den raad zou treden als minister zonder portefeuille.

Prins Napoleon is nog niet te Parijs aangekomen.

Omtrent de diplomatische aangelegenheden vele geruchten. Men meende reden te hebben om te hopen, dat de voorstellen van Oostenrijk op den rijksdag door de meerderheid zullen ondersteund worden. Sommige spreken van toenadering van den kant van Pruissen.

In afwachting der beslissing van den rijksdag nemen eenige Staten, eene stemming ten gunste der mobilisatie in het verschiet ziende maatregelen, om zonder uitstel te kunnen mobiliseren.

De aandacht blijft steeds op den rijksdag gevestigd.

De *Augsb. Zeit.* deelt den tekst der uitlegging van de vier waarborgen mede, zoo als prins Gortschakoff die heeft opgesteld en zij door den Keizer van Rusland zijn aangenomen.

De eerste zitting van het parlement was kalm, maar het was eene kalmte gelijk aan die welke de voorbode van het onweder is; er zijn verscheidene interpellatien betrekkelijk de Oostersche aangelegenheden aangekondigd.

Ons bestek gedoogt thans niet, zelfs den korten inhoud van al die interpellatien mede te deelen.

Van het oorlogstooneel weder geen nieuws; maar van alle zijden krachtige toebereidselen om de worsteling te hervatten zoo de Weener conferentie den vrede niet ten gevolge heeft.

De militaire en finantiële maatregelen gaan, even als gewoonlijk, hand aan hand.

Door de schorsing der Sardinische Kamer lijdt de beraadslaging aangaande het alliantie-tractaat tusschen Frankrijk, Engeland en Piemont uitstel; men twijfelt er echter niet aan of het zal met algemeene stemmen worden aangenomen.

De heeren Ratazzi en Paleocapa hebben van hun voornemen tot ontslagneming afgezien.

Het voorstel in de Cortes gedaan strekkende om te verklaaren dat het kabinet haar vertrouwen niet bezit, is in de zitting van den 19 met groote meerderheid verworpen.

De *Indépendance* deelt mede, dat het committé van den bonsdag te Frankfort Dingsdag eene bijeenkomst heeft gehouden. De heer von Prokesch heeft de mobilisering van troepen voorgesteld. De heer von Bismarck Schönhausen heeft er zich tegen verzet. Andere leden hebben het voorstel gedaan, om de quaestie uit te stellen en zich eerst tot de respective hoven te wenden. De Hannoversche gezant heeft verklaard, dat zijne regering bereid was tot de mobilisering onmiddellijk over te gaan. Eene beslissing is echter nog niet gevallen.

Bij de Weener conferentien zullen Engeland, Frankrijk, Oostenrijk en Turkije elk twee vertegenwoordigers hebben.

De heer DE KOCK, directeur van 't kabinet des Konings, heeft in de *Amsterdamsche Courant* doen plaatsen een brief van den heer ROCHUSSEN, waarin deze verklaart, dat 't geen de «*de Indië*» omtrent de loopbaan van het nieuw benoemde lid van den raad van Indië, broeder van den heer DE KOCK, heeft medegedeeld, op onjuistheden rust; en dat, derhalve, het gedaan beroep op den heer ROCHUSSEN ten eenemale *hors de saison* was. Wij haasten ons dit onzen lezers mede te deelen.

Wij hebben het stuk van «*de Indië*» met vermelding van de bron, *gelijk andere dagbladen*, overgenomen; en 't is ons uit dien hoofde onbegrijpelijk, hoe de heer DE KOCK spreken kan van «het *geschrevene* in de *Indië* EN de *Grondwet*.»

Het is «*de Indië*» alleen, die ten deze verantwoordelijk is voor 't geen is geschreven; wij hebben 't overgenomen, gelijk de dagbladen dagelijks van andere couranten, nu eens 't een dan weer 't andere, ontleenen. Wij zullen thans het antwoord van «de Indië» afwachten.

* Het heeft H. K. H. mevrouw de prinses Frederik der Nederlanden behaagd, aan de Vereeniging van den *H. Vincentius van Paulo*, te Dordrecht, voor de te houden loterij ten behoeve der door die Vereeniging bezochte armenhuisgezinnen en hare opgerigte school voor behoeftige kinderen, een prachtig geschenk te doen toekomen.

* Het diner, dat gisteren door den heer Pahud werd gegeven, was zeer luisterrijk. Het werd met de tegenwoordigheid vereerd van den Hertog van Saxen-Weimar, terwijl het door vele aanzienlijken werd bijgewoond.

* Gisteren middag trof men in het Voorhout en omstreken eene menigte narrenlieden aan, waaronder men vele fraaije opmerkte. Z. K. H. prins Hendrik bevond zich onder de liefhebbers. Vele wandelaars waren daar ter plaatse, om van dit wintervermaak gebruik te maken.

* Onder de passagiers-goederen, aan boord van de zoo noodlottig verongelukte *Hendrika*, moet zich bevonden hebben een kistje, waarin muzijk-instrumenten, viool-snaren en eenige boekwerkjes. Bij de instrumenten was eene fluit van waarde met zilveren kleppen. Deze fluit werd, in het begin dezer maand, om er eene kleine verandering aan te brengen, gebragt bij haren vervaardiger, die niet weinig verbaasd was het instrument, dat hij wist aan boord van de *Hendrika* te zijn geweest, terug te zien. Van deze vreemde omstandigheid aangifte gedaan hebbende, werd een onderzoek ingesteld en is daaruit gebleken, dat het bovenbedoelde kistje op het strand, onder de gemeente Loosduinen is gevonden, alwaar het schijnt te zijn opengebroken en van de daarin gevonden voorwerpen beroofd; althans zoo veel is zeker, dat een visscher te Scheveningen in het bezit is geweest van de fluit, dat deze haar verkocht heeft, voor een bagatel, aan een' koopman, die aldaar gewoon is van tijd tot tijd met negotie te komen, en dat deze het laatste instrument weder heeft overgedaan aan een ander koopman, van wien de heer B., voornaam fluitist te dezer stede, het gekocht heeft, die er eene verandering of herstelling bij den instrumentmaker aan wilde laten brengen. De in deze zaak betrokken personen zijn reeds door den heer regter-commissaris gehoord. Even toevallig als de ontvreemding van de fluit ontdekt is, kunnen nog andere diefstallen, op het strand gepleegd, van voorwerpen, afkomstig van de *Hendrika*, aan den dag komen, 't geen wenschelijk zoude zijn, ten einde onder eene zekere klasse van menschen onder onze kustbewoners eenigen afschrik te verwekken.

Bij de Regering is eene nadere kennisgeving ontvangen, dat eene strenge blokkade der aan de Zwarte zee gelegene Russische havens, met 1 Februarij aanstaande daadwerkelijk zal worden ingesteld.

Eene schrijffout kan tot zonderlinge gevolgen aanleiding geven. In het autographisch testament van den onlangs overleden baron van Brienen komt de bepaling voor, dat *elke Roomsch-katholijke* te Amsterdam uit de nalatenschap zal erlangen *f* 250. Letterlijk opgevat, zou dus aan elke Amsterdamsche vrouw, welke die godsdienst belijdt, zoodanige som moeten worden uitgekeerd, en het saldo zou dan waarschijnlijk wel het beschikbare gedeelte (een vierde) der nalatenschap overtreffen. In verband met voorafgaande volzinnen is er evenwel uit af te leiden, dat hier slechts de Roomsch-katholijke *geestelijken* worden bedoeld, doch het woord *geestelijken* in de pen des testateurs is gebleven. Hoe dit zij, het is nog zoo zeker niet of wel zoo gaaf zoodanige uitlegging zal worden aangenomen, en de zaak niet door regterlijke beslissing zal moeten worden uitgewezen. (*Arnh. Ct.*)

In de *Provinciale Friesche Courant* leest men het volgend artikel onder den titel *Astronomie*, en geteekend met de initialen H. v. N.

«Men meent den beminnaren der sterrekunde, en in het algemeen dengenen, die er behagen in scheppen om den *sterrenhemel* gade te slaan, geene ondienst te doen, door hunne aandacht te vestigen op de *merkwaardige zamenstanden* der planeten *Mercurius*, *Venus* en *Mars*, welke, bij gunstige luchtgesteldheid, voor het ongewapend oog zigtbaar kunnen zijn en die zullen plaats hebben op Woensdag den 7den en Donderdag den 8sten Februarij e. k., tusschen 5 en 6 ure, even boven den gezigteinder, nagenoeg ter plaatse waar de zon zal zijn ondergegaan.

«In het *Berliner Astronomisches Jahrbuch für* 1855 vindt men dienaangaande de volgende berekeningen:

Den 7den Februarij, ten 5 ure en 30 minuten:			
Mercurius,	regte opklimm.	333°,55'	zuidel. decl. 11°,58'
Venus,	» »	334°,22'	» » 12°,14'
Mars,	» »	334°,19'	» » 11°,45'
den 8sten Februarij, ten 5 ure en 30 minuten:			
Mercurius,	regte opklimm.	335°,30'	zuidel. decl. 11°,13'
Venus,	» »	335°,34'	» » 11°,47'
Mars,	» »	335°, 4'	» » 11°,28'

«Volgens deze opgaven zal dit drietal planeten, telken avond, een plekje aan den hemel innemen, hetwelk ten naaste bij door de *maanschijf* zoude kunnen worden bedekt; en zullen de beide standen genoegzaam *gelijkzijdige* driehoeken daarstellen, in voege als volgt:

den *zevenden*, *Mars* de bovenste, en benedenwaarts *Venus* zuidelijk, en *Mercurius* noordelijk;

den *achtsten*, *Mercurius* de bovenste, en benedenwaarts *Venus* zuidelijk, en *Mars* noordelijk.

«Deze zamenstanden zullen bijzonder geschikt zijn tot het waarnemen van *Mercurius*, welke planeet, door haren betrekkelijk geringen afstand van de zon, meestal bezwaarlijk aan den hemel is te vinden.»

Tot leden van den gemeenteraad te Rotterdam zijn gekozen de heeren mr. M. S. van Reesema en dr. M. C. Mensing.

De arbeiders in den Haarlemmermeer-polder, die eerst door den hoogen waterstand in hun werk waren gestuit, lijden thans zeer door de vorst. Het werk staat stil en de behoeften zijn met de koude vermeerderd, terwijl velen hunner van Noordbrabant en elders, thans met hun gezin niet derwaarts kunnen vertrekken, en echter, door de herpalingen omtrent het onderstands domicilie allen onderstand missen. Eenige ingezetenen te Hillegom hebben reeds eene inteekening geopend, om aanvankelijk door uitdeeling van roggebrood die ongelukkige te behoeden, dat zij niet door honger omkomen.

Gisteren is te Amsterdam bij de plaats gehad hebbende opening der inschrijvingsbiljetten voor de aanneming van het in vlot water brengen van het Rijks-stoomschip *Cycloop*, bij Zandvoort gestrand, gebleken dat de heeren G. de Groot en J. Conijn, reeders te Egmond aan Zee, de laagste inschrijvers waren en wel voor de som van *f* 17,700.

Hoorn, Eergisteren werd eene vijftigjarige vrouw, die als warmemelkverkoopster met een stalletje op het ijs zat, zoodanig door de koude bevangen, dat zij zich genoodzaakt zag, zich naar huis te moeten laten brengen. Onderweg, juist voor de deur eens apotheeks, kreeg zij een toeval, werd daar in huis gebragt, waar haar nog eenig geneesmiddel toegereikt werd, doch zij stierf kort daarna.

◁ **Amerongen**, 22 Jan. De wekelijksche openbare landbouwkundige voordragt, maandag avond ll. door dr. van Geuns alhier gehouden, was gewijd aan de beschouwing van den aardappel. Na in korte trekken de geschiedenis van voornoemd veldproduct te hebben geschetst, deelde spreker het een en ander mede betreffende deszelfs kweeking; daarbij onder anderen bemerkende, welke gronden, welke mestsoort, enz. daarvoor het best geschikt zijn; voorts wees spreker er op, dat men om, zooveel mogelijk, een voordeelig aardappelen-verbouw te bevorderen vooral zorg moet dragen den daarvoor bepaalden akker tot op eene behoorlijke diepte om te werken, voorpoters te gebruiken, goed uitgewassen aardappelen, (bij voorkeur van eene vroegere soort) en niet zoo als in den regel geschiedt daarvoor het uitschot, of zoogenaamde kriel, noch doorgesneden knollen te bezigen. Vervolgens werd gelet, op de zamenstelling van den aardappel, de verschillende oorzaken van deszelfs bederf nagegaan, enz. In eene der volgende lezingen zal de heer van Geuns bij de behandeling van de ziekte der planten, het een en ander mededeelen betreffende de zoo te regt gevreesde aardappelen ziekte.

— Sedert ons laatste berigt heeft zich het ijs in den Rijn, zoowel boven, als beneden 't Wielsche veer, vastgezet; de overtogt geschiedt te voet.

⊙ **Deventer**, 25 Januarij. Gisteren werd alhier door de vereeniging *Daventria* eene hardrijderij op schaatsen gehouden voor mannen. Vijftig rijders wedijverden onder elkander om den prijs, welke eindelijk werd behaald door Anne Korfmaker, van Uitwellingerga bij Sneek terwijl Harmen de Vries, van Leeuwarden, de premie verkreeg.

— De Kamer van Koophandel en fabrijken te dezer stede heeft hare stem bij zoo vele anderen gevoegd en zich tot de Tweede Kamer gewend met verzoek om, op de bekende gronden, het wetsvoorstel tot ophelling van den accijns op de brandstoffen aan te nemen.

Eindhoven, 24 Januarij. Ten gevolge van de massa gevallen sneeuw is heden nacht het paardenspel van den heer Blanus ingestort. Gelukkig was er geen publiek aanwezig en heeft men hierbij geen ongelukken te betreuren.

Ingezonden Stukken.

Marine.

Wat al couranten-artikelen zijn er niet verschenen, over een te benoemen nieuwen Minister van Marine? Volgens die artikelen, zouden al aan verscheidene zee-officieren, de portefeuille van dat gewigtig Departement zijn aangeboden. Misschien (en niet zoo geheel onwaarschijnlijk is het) heeft deze of gene liefhebber voor dat *baantje*, gestreeld door het vooruitzigt van een goed pensioen, zich ook wel zelf daartoe aangeboden; want verscheiden nieuwsbladen nemen immers alles op onder de rubriek: «*Men vernneemt van goederhand enz.*»?

Bij het berigt, dat aan den heer van Franck, titulair gepensionneerd op wachtgeld gestelde schout-bij-nacht, het bestuur over de zeemagt zou worden toevertrouwd, doet zich, mijns inziens, de vraag op: moet de man, die aan het hoofd wordt gesteld van een zoo belangrijk Departement als het Ministerie van Marine is, niet een zee-officier zijn? en wel een zee-officier, ervaren in het vak? Zoo ja, dan is de heer van Franck precies de man dien men hebben moet. Van luitenant is hij dood gemakkelijk tot schout-bij-nacht opgeklommen, en men kan dus wel zoo wat berekenen in hoeveel jaren hij de zee niet heeft gezien. Een groot gedeelte van zijn diensttijd heeft hij aan 's Rijks werven doorgebragt, en is dus zoo goed als onbekend met het personeel van het corps: even als met het praktische gedeelte van het vak, dat men nu toch niet op den hooizolder leert.

Zoo toegerust met al wat tot een goed Minister van *Marine* vereischt wordt, zal de heer van Franck den wagen wel regt houden, en misschien een stelsel leveren, waar men over verbaasd zal staan.

Toch, misschien heeft de heer van Franck, gedurende zijn lang verblijf aan den wal, zich bijzonder toegelegd op de redeneerkunst; want die kan men bezwaarlijk aan boord van een oorlogschip leeren; ten minste kan men er die soort van welsprekendheid niet opdoen, die iemand in staat stelt, om een vrij goed figuur te maken in den worstelstrijd, met zoo vele hooggeleerde heeren en advocaten, die eloquent en ook al *niet*-eloquent in de Tweede Kamer hunne gaven ten toon spreiden, redenerende over hetgeen zij weten en niet weten. De heer van Franck heeft als Vertegenwoordiger, ook *zijn* talent van welsprekendheid aan den dag gelegd, en bijna zoo goed gepraat als de afgetreden Minister Enslie.

Bezwaarlijk, geloof ik, zal men onder het corps zee-officieren een man aantreffen, die *al* die vereischten bezit, welke gevergd worden, om even goed *zeeman* als *diplomaat* te zijn, en die evenzeer praktische kennis aan theoretische paart. Maar er zijn toch onder dat corps nog een aantal kundige en bekwame mannen, die, bij een helder inzigt, in den toestand en de behoeften onzer Marine vastheid van karakter, en energie genoeg bezitten, om zich in den draaikolk van ministeriële struikelingen en diplomatische intrigues staande te houden, en wel met eere staande te houden, die ten minste niet geheel van hunne ondergeschikte ambtenaren zouden behoeven af te hangen of van de luimen van een ambitieusen ministeriëlen collega.

Het is mijn doel niet om het geachte blad, dat deze regelen wil opnemen, te misbruiken, ten einde een bepaald persoon, voor de gewigtige nog steeds openstaande betrekking aan te bevelen; want het is mij om de *zaak* en niet om den *persoon* te doen.

Daarom zou het mij genoegen doen, wanneer een Vlag- of Hoofd-officier uit het vaste corps der zee-officieren tot Minister benoemd werd, en volstrekt niet een ambtenaar, die al reeds lang op wachtgeld of pensioen is gesteld, of die, als actief zee-officier, eigentlijk niets of zeer weinig heeft gedaan, waardoor hij eene zoodanige onderscheiding zou kunnen waardig geacht worden.

EEN OUD GEPENS. ZEE-OFFICIER.

Aan de Redactie van het dagblad «*de Grondwet.*»

Mijnheer de Redacteur.

In uw Nommer van heden (520) lees ik een ingezonden stuk over de verkiezingen te Almelo de volgende woorden: dat hij (graaf Schimmelpenninck) in 1854, alleen zou bedankt hebben, om voor den heer Jan Christiaan Baud (anders gezegd: Mijnheer Malaise) te Amsterdam eene plaats te bespreken.

Men heeft aan dien heer vroeger dien bijnaam gegeven, omdat hij als Minister in de Kamer over in het land opgemerkte *Malaise* had gesproken. Reeds lang wist ik, dat dit ten onregte was, daar dat woord *Malaise* geene algemeene, maar eene *persoonlijke* beteekenis had; ik zal u met eenige woorden mededeelen, *welke*.

Een man in het land, die een groot staatsman is, nog al op den wind let, en gaarne groot leeft, was met zijne financiën in de war, en ging naar den Minister van Koloniën, om hem onder het oog te brengen, dat hij *geholpen moest worden*. Daartoe stelde hij voor, hem tot Gouverneur-Generaal van Nederl. Indie te benoemen, ten einde (het gesprek werd in het Fransch gevoerd) «de finir son malaise, en lui donnant pour quelques années le Gouvernement de la nation *Malaise*.»

De heer Baud deed het niet; want hoezeer hij wel eens iemand hielp, (zelfs ondankbaren, bijv. J. D. K.): hij dacht toch over de benoeming van dien heer, gelijk de oud Gouv.-Gen. J. J. R. toen na den dood van den voortreffelijken Pietermaat zekere Resident verzocht, om als zijn opvolger in aanmerking te komen. De heer J. J. R., die de vroegere carrière van dien Resident kende, zeide toen: «Te Sourabaija kon ik wel *Pietermaat* gebruiken, maar *Janmaat* volstrekt niet!»

Zoo dacht de heer Baud ook; de man werd niet benoemd maar toch geholpen.

Maar het woord «malaise» warde zoodanig door zijn hoofd, dat het hem in eene kort daarna gehoudene redevoering ontglipte.

Daarvan de bijnaam, die echter eigenlijk toekomt *aan den man, die geholpen is.*

Ik heb vermeend, de zaken in haar waar daglicht te moeten plaatsen; omdat ik in de *Staats-Courant* van heden lees, dat de heer Baud in plaats van den heer J. J. Rochussen benoemd is tot voorzitter der commissie voor het examen van diplomatieke aspiranten.

Indien nu jonge lieden, die daarvoor wenschen in aanmerking te komen, wisten, dat zij voor dat examen naar *Jan Malaise* moesten, dan zou er misschien nog grootere penurie aankomen, dan thans. Het is dus van groot gewigt, aan te wijzen, dat de naam van *Malaise* niet aan den heer J. C. Baud toekomt.

Hoe zoude hij ook Malaise gevoelen kunnen? Op een leeftijd waar *eergierigheid* gewoonlijk nog maar de eenige prikkel is, vindt hij na lang geduldig wachten, wederom dagelijks voedsel voor dien prikkel. *Minister van Staat*, en *thans* voorzitter der genoemde commissie tot belooning, dat hij zich als *president der slaven-commissie* zoo uitstekend van zijne taak kwijt — in den geest der Regering. — Zijn ster is dus in de «regte opstijging.» UEd. zult mij zeer verpligten door de plaatsing van dezen brief; want dan kan ik eerdaags naar hem toegaan, en om iets vragen met beroep op dien mooijen *Malaise-brief* in *de Grondwet*, dien *ik* geschreven heb.

Een aspirant diplomaat, die
Macchiavel gelezen heeft.

Per Telegraaf.

St. Petersburg, 25 Januarij. Er is alhier eene depêche ontvangen van prins Menchikoff, volgens welke de werkzaamheden van de belegeraars van Sebastopol tot den 17den dezer nog niet geavanceerd waren. Op den 13den en 15den hebben de Russen, met goed gevolg twee uitvallen tegen de loopgraven gedaan. Bij die gelegenheid zijn 14 Engelschen en 9 Franschen krijgsgevangen gemaakt, terwijl een aanzienlijk aantal van hunne manschappen door de bajonet gedood zijn en eene menigte geweren buit gemaakt is.

Volgens het getuigenis van Arabische vlugtelingen, bezigen de Engelschen de Turken als lastdieren, moetende de laatsten de ammunitie en levensmiddelen van Balaklava naar het kamp vervoeren.

Londen, Heden Vrijdag 26 Jan. (2 ure na middernacht) Beide huizen worden weder geprorogeerd. Aan het Parlement is kennis gegeven van de aftreding van lord John Russell. De motie van den heer Roebuck, strekkende tot het benoemen van eene kommissie, belast met het onderzoek naar den toestand van het leger voor Sebastopol [illegible] het beleid der oorlogszaken, alsmede de ophelding [illegible] wegens lord Johns aftreding, verwacht men in eene [illegible] houden zitting van het Lagerhuis.

Advertentien.

DE PILLEN EN ZALF VAN HOLLOWAY *hebben ee[illegible] bewonderenswaardige geneesing veroorzaakt van eene v[illegible] zwering, welke door de geneesheeren en heelmeester v[illegible] ongeneesbaar werd gehouden.* Robert Parlett, een zeeva[illegible] der, te Wolsoken bij Wisbeach had eene gevaarlijke v[illegible] zwering in den arm. Hij had twee jaren lang in een b[illegible] tenlandsch hospitaal, en nog geruimen tijd in een ziekenh[illegible] in zijne woonplaats gelegen, zonder dat men hem h[illegible] kunnen genezen, zoodat hij ten laatste opgegeven en v[illegible] ongeneesbaar verklaard werd. Doch gedurende eenigen t[illegible] de zalf en pillen van Holloway gebruikt hebbende, w[illegible] zijne wonde geheel genezen en zijne gezondheid herste[illegible] Dit kan worden betuigd door den heer Abraham Catlin [illegible] andere aanzienlijke inwoners van Wolsoken.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt [illegible] Doosjes Pillen à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75, *f* 13.5[illegible] *f* 20.50. Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 7.0[illegible] *f* 13.85, *f* 20.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij J. VAN RENESSE, te 's Hage; bij B. ADAMA, te Amsterda[illegible] bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht en bij J. STRAA[illegible] MAN, Hoofd-depôthouder te 's Bosch, alsmede in HOLL[illegible] WAY'S Etablissementen te Londen, 244 Strand, en [illegible] New-York, 80 Maiden Lane. (756)

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 26 Januarij 1855.

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$61\frac{1}{4}$ $\frac{3}{8}$			
Dito Certificat.	3	$72\frac{15}{16}$	*Hope* 1798/1816	5	$101\frac{3}{8}$ $\frac{1}{4}$
Dito Dito.	4	$90\frac{1}{2}$	Dito 1828/1829	5	$100\frac{3}{8}$
O. I. Leening	4		Cert. 1831/1838	5	
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$		Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	$87\frac{3}{8}$
Hand.-Maats.	$4\frac{1}{2}$		Dito *Hope*	4	$76\frac{7}{8}$
Belgie.			Dito *Stieglitz*	4	
Certificaten	$2\frac{1}{2}$		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rotschild*	$2\frac{1}{2}$		Dito 1854	5	$82\frac{3}{8}$
Frankrijk.			Inschr. Assig.	6	
Obligatien	3		Certific. dito.	6	
Spanje.			**Polen.**		
Nieuwe	1	$17\frac{11}{16}$ $\frac{3}{4}$	Obligatiën	4	
Dito Buitenl.	3	37	**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. s/m.	3	$31\frac{7}{16}$ $\frac{1}{2}$			
Bew. Sp. Com.		$4\frac{1}{2}$ $\frac{3}{4}$	Metaliek	5	$62\frac{1}{2}$ $\frac{7}{8}$
Amort. Schuld.		$4\frac{1}{8}$	Dito bet. Amst.	5	$73\frac{9}{16}$
Portugal.			Dito Nation.	5	$73\frac{9}{16}$
Londen nieuwe.	5	$38\frac{1}{8}$ $\frac{5}{16}$	Dito 1847	$2\frac{1}{2}$	$31\frac{13}{16}$
Dito uitgest.	4		Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	$31\frac{13}{16}$

Louisiania, bij Hope & C. 5 pct. $99\frac{5}{8}$; Mexic., te L[illegible] 3 pct. $20\frac{11}{16}$; dito Onb. $20\frac{11}{16}$; Gren., te Lond. Onb. 1[illegible] dito Uitg. $5\frac{11}{16}$; Grieken, te Lond. 5 pct. $4\frac{3}{4}$

Met uitzondering van Holl. fondsen welke tot bijna onve[illegible] derde pr. zen verhandeld werden, verkeerde de markt over[illegible] in eene algemeene flauwe stemming, ten gevolge van e[illegible] aanzienlijke verkooporders welke hoofdzakelijk in Spaans[illegible] Russische en Oostenrijksche fondsen werden geeffectueerd.

FRANKFORT, Donderdag 25 Januarij. Metalliek 5[illegible] $65\frac{1}{4}$; Spanje binnenl. 1 pct. $17\frac{5}{8}$.

LONDEN, Donderdag 25 Januarij. Consols op t. 91[illegible] N. Mexic. 3 pct. $21\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$; Peru N. $4\frac{1}{2}$ pct. $70\frac{1}{2}$; [illegible] Uitg. $5\frac{3}{4}$; Ecuador 4; Sardinie 5 pct. 85; Spanje 3 [illegible] buit. $36\frac{1}{2}$; dito 1 pct. $17\frac{5}{8}$, $\frac{7}{8}$; dito Certific. $4\frac{3}{4}$, $5\frac{1}{4}$ [illegible] Passive $4\frac{1}{8}$, $\frac{3}{8}$; Russen $4\frac{1}{2}$ pct. 90; dito 5 pct. 100; [illegible] 4 pct. 93; dito $2\frac{1}{2}$ pct. 61; Turksche leening $76\frac{1}{4}$.

Volgens een gerucht zou de graaf van Aberdeen [illegible] uit het kabinet treden.

PARIJS, Donderdag 25 Januarij. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. 95[illegible] 3 pct. 67.90; Sp. binn. 3 pct. 30[illegible]; dito 1 pct. [illegible] Belg. $4\frac{1}{2}$ pct. $91\frac{3}{8}$; O. Metall. $82\frac{1}{4}$.

WEENEN, Donderdag 25 Januarij. N. Metall. [illegible] Leen. $102\frac{3}{8}$; Nat. Leen. $87\frac{1}{8}$; Bankactien 1020; Lo[illegible] $99\frac{1}{4}$; Zilver $27\frac{1}{2}$; Wissel op Londen 12.19; dito [illegible] 148.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Grave[illegible]